

ZOLTÁN ALADÁR HAGYATÉKA

„Elmúlik — mint nyáron a rózsá, a szépszínű szirma lehull” — hangzik az egyik XVI. századi Mádrigálban. Sokszor énekeltük együtt is, kóruspróbákon, hangversenyeken. Át is éltük, legalábbis azt hittük fiatal fővel. A költői hasonlat megrázó mélységét azonban csak ilyenkor érezzük át a maga döbbenetes súlyával, amikor egyik vagy másik társunk kihull a sorból, mint most, nagyon váratlanul, Zoltán Aladár.

Hosszú utat tett meg a Homoród völgyétől elindult kisdíák: a gyermekkori romantikus álmoktól a Románia Szocialista Köztársaság Akadémiájának Enescu-díjas zeneszerzői státusáig. Gyermekéveiben és felnőtt korában egyaránt éber tekintettel figyelt az élet szépségeire: természetiekre és társadalmiakra, irodalmiakra és főleg zeneiekre. A felfedezett szépségeket, szellemi értékeket előbb Kolozsvárt (a Zeneművészeti Főiskola gyakornoka és tanársegédjeként, valamint a zenei líceum tanáraként), majd Marosvásárhelyen (a Népi Együttes karmestereként, a rádió-stúdió munkatársaként, a Zeneszerzők Szövetsége helybeli fiókjának titkáráként, a Filharmónia igazgatójaként) plántálta át gyermekek és felnőttek világába. Közben a Művelődés szerkesztőjeként az olvasók, kórustagok és karmesterek révén szélesebb körben is szebb, tartalmasabb, gazdagabb életre figyelmeztetett. Erre nevelt akár nép- vagy munkásmozgalmi dalt dolgozott fel, akár modern hangvételelű kórusművet komponált, akár népi táncokat illesztett csokorba zenekarra, vagy zenes táncjáték keretében. A fiatalság, a béke, a szabadság, — az élet szeretetét hangsúlyozta ha kantátákat írt, ha hősök tiszteletét, ha szülőföldre való hűség ragaszkodást

nekar lehetőségeinek művészi kiaknázásával. Anyanyelvünk szépségeinek fényét csillogtatta meg, amikor a költészet forrásaiból merítve erősítette fel hangját. Zenei anyanyelvünk ritmikái és dallamteli gazdagságát érzékeltette mindannyiszor. Egyetemes emberi és művészi tanulságokra figyelt fel és utalt a kamarazene világába való elmélyedésekor: nonettje nemcsak hazai, hanem külföldi hangversenytermek műsorszáma, vonósnégyese a bartóki életmű kisugárzásának és továbbélésének beszédes tanúsága.

Lehullott, mint a csillag

költővel, de művein keresztül „még visszavillan szép szeme / lágy hangja halkuló zene”. A gyász pillanataiban halk ez a zene, de a holnap erőteljes iramában egyre inkább kell majd figyelniük a belőle szóló üzenetre: „Szállj, dal!” — figyelmeztet egyik kötete. Keressük az „összecsengő dallamok”-ból kibontakozó, korunkra jellemző, korunkat kifejező harmóniákat — sugallja a másik. S ha majd nyugodtan tudunk elmélyedni hagyatékának egészében, bizonyosan újabb és újabb tanulságokkal gyarapodunk.